

РОЗВИТОК ІКТ-КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Дітковська Леся

Академія праці, соціальних відносин і туризму

Анотація

Визначено напрями використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності соціальних працівників. Розкрито можливості формування ІКТ-компетентності студентів вищих навчальних закладів напряму підготовки «Соціальна робота» у процесі вивчення дисциплін, орієнтованих на використання ІКТ у професійній діяльності.

Abstract

The ways of using information and communication technologies in the profession of social workers has been determined. The possibility of ICT competencies formation of university students majoring in social work in the process of study of special computer science disciplines has been worked out.

Розвиток інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) та їх запровадження в усі сфери життєдіяльності людини є характерними ознаками інформатизації суспільства. Одним із завдань розвитку інформаційного суспільства в Україні є підготовка людини до застосування інформаційних і комп'ютерних технологій. Тому перед системою вищої освіти постає завдання формування і розвитку ІКТ-компетентності майбутніх фахівців.

Професійна діяльність соціальних працівників спрямована на реалізацію державної соціальної політики. Доступність засобів ІКТ, підвищення рівня інформаційної культури населення, їх готовність застосовувати інформаційні технології сприяють інформатизації соціальної сфери. Майбутні соціальні працівники, щоб бути конкурентоспроможним на сучасному ринку праці, повинні уміти використовувати ІКТ для виконання діагностичної, прогностичної, правозахисної, організаційної, профілактичної, комунікативної функцій фахової діяльності.

Під ІКТ-компетентністю соціального працівника ми розуміємо здатність особистості використовувати інформаційні та комп'ютерні технології для задоволення власних потреб і вирішення суспільно значущих, зокрема, професійних завдань.

Формування ІКТ-компетентності соціальних працівників відбувається у результаті засвоєння ними знань у сфері ІКТ, набуття практичних навичок їх застосування для вирішення фахових завдань, підготовки до ефективного використання інформаційних і комп'ютерних технологій у професійній діяльності.

Структура викладання дисциплін, орієнтованих на використання ІКТ в Академії праці, соціальних відносин і туризму (АПСВТ) побудована логічно з урахуванням міждисциплінарних зв'язків і вимог до професійної діяльності майбутніх соціальних працівників. Після вивчення студентами базової навчальної дисципліни «Інформатика та обчислювальна техніка» викладається предмет «Новітні інформаційні технології». Дисципліна «Комп'ютерні програми обробки даних» є логічним структурним продовженням дисципліни «Інформаційні технології в соціальній роботі». В основу методики викладання дисциплін, орієнтованих на використання ІКТ у професійній діяльності, покладено такі принципи організації навчання як науковість змісту і методів навчання; систематичність і послідовність; доступність змісту; наочність змісту і діяльності; свідомість і активність; зв'язок навчання з практикою [1].

Державна статистика Міністерства охорони здоров'я України констатує зростання кількості людей із обмеженнями життєдіяльності. Для осіб із обмеженнями життєдіяльності ІКТ є одним із провідних інструментів соціальної адаптації і реабілітації та засобом самовираження, що компенсує фізичні недоліки. Тому магістрам напряму підготовки «Соціальна робота» викладається навчальна дисципліна «Інформаційно-комунікаційні технології в системі соціальної адаптації осіб із обмеженими можливостями». Метою викладання зазначеної дисципліни є ознайомлення студентів із програмним забезпеченням та інформаційними технологіями, що можуть бути використані в їх подальшій роботі за спеціальністю.

Ведення електронної документації, уміння створювати та редагувати документи у текстовому редакторі; відповідати на ділові листи, заповнювати бланки, спілкуватися електронною поштою – необхідний атрибут організаційної діяльності соціальних працівників.

Для виконання діагностичної функції фахової діяльності доцільно навчити майбутніх соціальних працівників створювати бази даних, будувати діаграми, формувати звіти, заповнювати форми.

Ознайомлення студентів із існуючими ІКТ для підготовки, проведення та аналізу результатів соціологічних досліджень допоможе їм у реалізації прогностичної функції професійної діяльності.

Майбутнім соціальним працівникам необхідно уміти виконувати пошук нормативно-правової та соціально значущої інформації у світовій мережі.

Доцільним вбачаємо застосування соціальними працівниками електронних презентацій при проведенні соціальної профілактичної роботи.

Нами визначені та обгрунтовані такі організаційно-педагогічні умови формування ІКТ-компетентності майбутніх соціальних працівників: відповідність змісту і структури підготовки майбутніх соціальних працівників вимогам сучасного інформаційного суспільства; створення у ВНЗ інформаційно-освітнього середовища для надання всебічної інформаційної підтримки; формування позитивної мотивації і потреб студентів до використання ІКТ; оптимальне поєднання традиційних та інноваційних технологій навчання. Комплексне забезпечення цих взаємопов'язаних умов сприятиме підвищенню ефективності формування ІКТ-компетентності майбутніх соціальних працівників у процесі вивчення дисциплін, орієнтованих на використання ІКТ у професійній діяльності [2].

Отже, у процесі вивчення дисциплін, орієнтованих на використання ІКТ у професійній діяльності та при комплексному забезпеченні організаційно-педагогічних умов ефективно розвиваються ІКТ-компетентності студентів вищих навчальних закладів напряму підготовки «Соціальна робота». Розуміння можливостей застосування ІКТ у професійній діяльності сприяє формуванню позитивної мотивації і потреб майбутніх соціальних працівників до використання зазначених технологій при розв'язанні професійних завдань.

Подальшими завданнями вбачаємо: вивчення впливу різних факторів на ефективність процесу формування ІКТ-компетентності майбутніх соціальних працівників; удосконалення системи моніторингу та розроблення шляхів ефективності дистанційного навчання студентів.

Список використаних джерел:

1. Дітковська Л. А. Інформаційно-комунікаційні технології у фаховій підготовці соціальних працівників / Л. А. Дітковська // Зб. наук. праць Хмельницького ін-ту соц. технол. Ун-ту Україна. – Хмельницький: ХІСТ, 2013. – № 7. – С. 78-81.
2. Дітковська Л. А. Організаційно-педагогічні умови формування ІКТ-компетентності майбутніх соціальних працівників // Вісник Луганського нац. ун-ту імені Т.Шевченка. Серія: Пед науки. – 2013. – № 21 (280), листопад. – С. 36-44.